

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/68/2017
Identifikačné číslo spisu: 5110235490
Dátum vydania rozhodnutia: 31.01.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Mária Trubanová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5110235490.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu O. W., trvale bytom v R., zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Róbert Mendel s.r.o., so sídlom v Bytči, Sidónie Sakalovej 190, proti žalovanej Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, o náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 13 C 271/2010, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 27. januára 2016 sp. zn. 7 Co 466/2015, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 27. januára 2016 sp. zn. 7 Co 466/2015 v napadutej časti, a to vo výroku, ktorým rozsudok okresného súdu v časti, v ktorej zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 33 193,92 eur zmenil tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 4 300 eur do troch dní, vo výroku, ktorým vo zvyšnej časti návrh zamietol, ako aj súvisiaci výrok o trovách konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom (v poradí tretím) zo 16. júna 2015 č. k. 13 C 271/2010-352 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 37 235,28 eur, ako i trovy konania v sume 8 864,78 eur z titulu náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci. Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že boli naplnené zákonné predpoklady nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátu, keďže žalobca si väzbu nezavimil. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na zaplatenie sumy 4 041,36 eur titulom ušlého zisku v zmysle § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom do 31. decembra 2012, pretože keby žalobca nebol v dôsledku nezákonných rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní nezákonne trestne stíhaný, bolo by možné očakávať so zreteľom na pravidelný beh vecí majetkový prospech v podobe služobného platu. Zároveň súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 33 193,92 eur s poukazom na § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom do 31. decembra 2012, keďže mal za to, že postup orgánov činných v trestnom konaní tvrdo zasiahol do osobnostných práv žalobcu, zasiahol do jeho súkromného a rodinného života, zanechal následky na psychickom a fyzickom zdraví.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj ako „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 27. januára

2016 sp. zn. 7 Co 466/2015 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v časti uloženej povinnosti zaplatiť žalobcovi sumu 4 041,36 eur. Druhým výrokom rozsudok okresného súdu v časti priznania náhrady nemajetkovej ujmy zmenil tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4 300 eur a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Štvrtým výrokom žalovanej zároveň uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi titulom náhrady trov konania sumu 5 452,40 eur. Odvolací súd s a stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že žalobcovi vznikol nárok na náhradu sumy 4 041,36 eur, avšak titulom nároku na náhradu za stratu na zárobku podľa § 25 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. za nemožnosť poberania mzdy za obdobie od mesiaca november 2005 do 10. apríla 2006 a titulom ušlého zisku v zmysle § 17 ods. 1 citovaného zákona za nepriznaný 14. plat za rok 2005. Zároveň odvolací súd dospel na základe doplneného dokazovania k záveru, že podmienky priznania nároku na náhradu škody z titulu náhrady nemajetkovej ujmy v rozsahu uplatnenom žalobcom v žalobe, nie sú v zmysle podmienok uvedených v § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. preukázané. Z výsluchu žalobcu zistil, že po jeho prepustení z väzby dňa 10. apríla 2006, opätovne začal vykonávať služobný pomer príslušníka policajného zboru. Dňa 12. októbra 2015 bol žalobca prepustený zo služobného pomeru z dôvodu nespôsobilosti vykonávať akúkoľvek funkciu v štátnej službe. Žalobca v čase mimo výkonu služby navádzal občana O. B., aby podvodným konaním získal finančné prostriedky od osôb, ktoré mu sprostredkuje a vyberie zálohu na sprostredkovanie elektroniky, ktorým konaním porušil služobnú prísahu. Ďalej odvolací súd zistil, že žalobca bol rozsudkom Vojenského obvodného súdu Banská Bystrica zo 4. novembra 2007 sp. zn. 3 T 49/2007 odsúdený pre trestný čin vydierania. Vzhľadom k uvedenému mal odvolací súd za to, že u žalobcu nemohlo dôjsť k uvádzanému zhoršeniu fyzického a psychického stavu v dôsledku väzby, keďže v krátkom časovom období po prepustení z väzby, napriek tomu, že žalobca opätovne začal vykonávať služobný pomer, sa dopustil závažného konania, v dôsledku ktorého bol prepustený zo služobného pomeru a odsúdený. Na druhej strane odvolací súd nemohol absolútne prihliadať na tvrdenia žalovanej, že ak sa žalobca dopustil ďalšieho trestného konania, nemožno ustáliť príčinnú súvislosť medzi trestným stíhaním a následkami, ktoré žalobca uvádzal. Odvolací súd v úvahe o rozsahu priznania nemajetkovej ujmy prihliahol aj na rozhodovaciu činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý uviedol, že rozhodujúcimi kritériami pre určenie výšky odškodnenia je povaha trestnej veci, celková dĺžka obmedzenia osobnej slobody a následky v osobnej sfére sťažovateľa. Vzhľadom na uvedené a celkovú dĺžku trvania väzby (172 dní) odvolací súd dospel k záveru, že žalobcovi je dôvodné priznať náhradu nemajetkovej ujmy za jeden deň väzby v sume 25 eur, čo za 172 dní predstavuje sumu 4 300 eur. V prevyšujúcej časti odvolací súd žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 2 v spojení s § 142 ods. 1, § 142 ods. 3 a § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p. tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy konania v sume 5 452,40 eur.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) na pošte 24. apríla 2016 čo do výroku druhého, tretieho a štvrtého dovolanie, ktorým navrhol, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zmenil vo výrokoch dva až štyri tak, že zaviazá žalovanú povinnosťou zaplatiť žalobcovi titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 33 193,92 eur a náhradu trov konania v sume 11 366,96 eur. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., t. j. namietať nesprávne právne posúdenie veci. Dovolateľ tvrdil, že odvolací súd bagatelizuje ujmu a následky na jeho právach. Trval na tom, že vzhľadom na neoprávnené obvinenie, vzatie do väzby a skutočnosť, že dovolateľ bol policajt, zakladajú nárok na priznanie nemajetkovej ujmy v diametrálne inej výške, ako rozhodol odvolací súd. Dovolateľovi nebolo zrejmé, akým spôsobom odvolací súd stanovil výšku náhrady v sume 25 eur za jeden deň, pričom ju zároveň považoval za „almužnu“. Tvrdil, že v danom prípade bolo irelevantné, či bol vzatý do služobného pomeru a z akého dôvodu bol prepustený. O tom, že bol dovolateľ vzatý do väzby sa písalo všade, avšak o jeho oslobodení spod obžaloby sa už dozvedel málokto, zároveň sa mu nikto z kompetentných neospravedlnil. V dôsledku vzatia do väzby stratil priateľov i kolegov, rozišla sa s ním priateľka, s ktorou plánoval budúcnosť. Dovolateľ trval na výške náhrady nemajetkovej ujmy. V dovolaní dovolateľ tiež poukázal na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, s ktorým sa stotožnil, a ktoré považoval za správne.

4. Žalovaná sa k dovolaniu vyjadrila podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 20. júna 2016, pričom uviedla, že žalobca namietať v podanom dovolaní nesprávne vyhodnotenie výsledkov vykonaného dokazovania, keď pri určení výšky náhrady nezohľadnil všetky skutkové okolnosti vzťahujúce sa k jeho životu. Takto vymedzená vada dovolania však podľa tvrdenia žalovanej nezakladá nesprávne právne posúdenie veci a nespadá pod dovolací dôvod podľa § 241 ods. 1 písm. c/ CSP. Žalobca namietať

skutkové zistenia odvolacieho súdu, ktoré však nemôžu byť predmetom posudzovania správnosti právneho posúdenia veci nižším súdom. Žalovaná považovala výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy za zodpovedajúcu vykonanému dokazovaniu a skutočnostiam z neho vyplývajúcich. Podľa názoru žalovanej si súd prvej inštancie osvojil tvrdenia žalobcu bez toho, aby vzal do úvahy vyjadrenia žalovanej, na ktoré opakovane poukazovala. Zároveň poukázala na to, že v konaní pred odvolacím súdom vyšli najavo nové skutočnosti, ktoré stavajú nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy do nového svetla, a to najmä s poukazom na tvrdenia žalobcu o jeho bezúhonnom živote, nakoľko v konaní pred odvolacím súdom bolo preukázané, že voči žalobcovi bolo v priebehu ním namietaného trestného stíhania vedené ďalšie trestné stíhanie pre trestný čin vydierania, pričom bol uznaný za vinného a odsúdený na podmienený trest odňatia slobody. Zo služobného pomeru bol žalobca prepustený z dôvodu nespôsobilosti vykonávať akúkoľvek funkciu v štátnej službe. Vzhľadom na uvedené preto nedošlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu v takom rozsahu, ako to sám tvrdil. Žalovaná navrhla dovolanie zamietnuť.

5. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom, preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

7. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016 (24. apríla 2016), t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej aj „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle vyššie citovaného § 470 ods. 2 CSP a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 O.s.p. a § 238 O.s.p.

8. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (viď § 236 ods. 1 O.s.p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k závažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 O.s.p. (s účinnosťou od 1. januára 2015 § 237 ods. 1 O.s.p.).

9. V prejednávanej spore rozhodol odvolací súd rozsudkom. Občiansky súdny poriadok pripúšťal dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu, ak ním bol napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1), ďalej proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2) a napokon proti rozsudku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vo výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3).

10. V prejednávanej spore je dovolaním napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie. Prípustnosť dovolania žalobcu teda vyplýva z ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p.

11. Vzhľadom na obsah dovolania i zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) prihliadnuť na existenciu procesných väd konania, ktoré zakladajú tzv. zmätočnosť rozhodnutia, skúmal dovolací súd prípustnosť dovolania aj podľa § 237 ods. 1 O.s.p., t. j. zaoberal sa aj otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 ods. 1 O.s.p.

12. Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva. S prihliadnutím na obsah dovolania najvyšší súd osobitne skúmal, či postupom (rozhodnutím) odvolacieho súdu nedošlo k odňatiu možnosti žalobcu konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

13. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) sa rozumel taký procesne nesprávny postup súdu, ktorý mal za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení strany sporu, ktoré mu poskytoval Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/

O.s.p. išlo najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. mali strany v súdnom konaní rovnaké postavenie a súd bol povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - vid' napríklad právo strany vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)]. Na existenciu procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. musel dovolací súd vziať vždy zreteľ - či už bolo na ňu v dovolaní poukázané alebo nie (vid' § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.).

14. Vada konania vymedzená v ustanovení § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. je vo svojej podstate porušením základného práva strany sporu na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „SR“) je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením práva a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu (bližšie pozri rozhodnutia Ústavného súdu SR vo veciach sp. zn. IV. ÚS 115/03, či sp. zn. III. ÚS 60/04 - www.concourt.sk). Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), porovnaj napr. rozsudok vo veci García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I] tak, že rozhodnutie súdu musí viesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I).

15. V súvislosti s procesnou vadou podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a tým porušením základného práva strany sporu na spravodlivý proces ohľadom dostatočného a zrozumiteľného (preskúmateľného) odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, dovolací súd uvádza, že nedostatočné odôvodnenie a nepreskúmateľnosť dovolaním napadnutého rozsudku je nedostatkom odôvodnenia zakladajúcim vadu zmätočnosti. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) ale zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality odôvodnenia) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila (len) tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci (vid' § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Vada tejto povahy nebola považovaná za dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania. S týmto názorom sa stotožnil aj Ústavný súd SR (I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016).

16. Na záse, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ Stanovisko bolo uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016.

17. Dovolací súd pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 393 CSP (predtým § 157 ods. 2 O.s.p., resp. § 220 ods. 2 CSP, v spojení s §

211 ods. 2 O.s.p.), je nepreskúmateľné (pozri rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 388/2018).

18. Podľa právnej úpravy platnej do 30. júna 2016 v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Podľa § 220 O.s.p. platilo, že pri zmene rozhodnutia odvolací súd nahrádza svojím rozhodnutím rozhodnutie súdu prvej inštancie, preto jeho rozhodnutie musí obsahovať úplné a výstižné odôvodnenie (výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku). Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať s o všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Účelom odôvodnenia je preukázať správnosť rozsudku a umožniť kontrolu správnosti rozhodnutia súdu v konaní o riadnom alebo mimoriadnom opravnom prostriedku. Len takéto rozhodnutie odvolacieho súdu možno označiť za preskúmateľné (§ 157 ods. 2 a 3 O.s.p. v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p.).

19. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami strany sporu, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p. a § 211 ods. 2 O.s.p.), pričom strane sporu musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo (strany, resp. účastníka) a povinnosť (súdu) na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého jurisdikčného aktu (rozhodnutia).

20. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že konanie je postihnuté vadou zmätočnosti vyplývajúcou z ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. spočívajúcou v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu takej intenzity, ktorá odôvodňuje aplikáciu (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016 a zakladá tak prípustnosť i dôvodnosť podaného dovolania v prejednávanej veci. Tento nedostatok spočíva predovšetkým v nedostatočnom a najmä nezrozumiteľnom odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu v podstatných otázkach, od ktorých záviselo správne rozhodnutie veci v časti náhrady nemajetkovej ujmy, keď súd v rámci odôvodnenia rozsahu priznanej nemajetkovej ujmy poukázal najskôr na rozhodovaciu prax EŠLP, uviedol konkrétne niektoré jeho rozhodnutia ohľadom výšky odškodnenia alebo priznanej nemajetkovej ujmy v prípadoch neoprávneného odsúdenia, trvania väzby, či zadržania a následne s prihliadnutím aj na dĺžku trvania väzby žalobcu (celkovo 172 dní) dospel k záveru, že žalobcovi je dôvodné priznať náhradu nemajetkovej ujmy za jeden deň trvania väzby vo výške 25 eur bez toho, aby uviedol vo väzbe na zákonnú úpravu čo považoval za preukázané a čo nie, a na základe akých konkrétnych dôkazov pri rozhodovaní o nemajetkovej ujme a jej výške v zmysle § 17 ods. 2 až 4 zákona č. 514/2003 Z.z. dospel k záveru o rozsahu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (bližšie viď body 17., 18. a 19.). Dovolací súd tiež podotýka, že predmetný návrh žalobca podal na súd 26. novembra 2010. Výšku priznanej nemajetkovej ujmy súd vôbec nezdôvodnil a ani sa nevyporiadal s § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. (účinným od 1. januára 2009) určujúcim minimálnu výšku nemajetkovej ujmy. V dôsledku uvedeného je tak rozhodnutie odvolacieho súdu v o vzťahu k výrokom napadnutých dovolaní nepresvedčivé, nepreskúmateľné, legitímne a logicky nekonzistentné a nespĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle zákonnej úpravy (podľa O.s.p. § 157 ods. 2 v spojení s § 211 ods. 2, podľa CSP § 220 ods. 2 a § 393 ods. 2 a 3), ktorá skutočnosť je sama osebe dôvodom na jeho zrušenie a vrátenie veci na ďalšie konanie.

21. Napokon výška nemajetkovej ujmy podľa právneho stavu účinného od 1. januára 2013 zohľadňuje vzájomnú závislosť medzi výškou nemajetkovej ujmy priznanej na základe zodpovednosti štátu za výkon verejnej moci a odškodnením osôb poškodených násilnými trestnými činmi priznávaným podľa osobitného predpisu (pozri znenie § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. s účinnosťou od 1. januára 2013), keď výška nemajetkovej ujmy nemôže presiahnuť výšku odškodnenia obeť násilného trestného činu. Aj podľa EŠLP (vec Karhuvaara a Iltalehti v. Fínsko) by priznaná finančná náhrada, napr. v konaniach o ochranu osobnosti, nemala byť neprimeraná iným finančným kompenzáciám, napr. výške náhrady za utrpenie a bolesť (ktoré boli spôsobené napr. telesnými zraneniami). Dovolací súd akcentuje, že súdy pri

určovaní konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy musia vždy zohľadňovať nielen primeranosť k iným finančným kompenzáciám, ale naďalej prihliadať na zákonné kritéria, a to najmä na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení (§ 17 ods. 3 písm. a/ až d/ a ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z.).

22. Skutočnosť, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne.

23. Dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nebolo možné v dovolacom konaní podrobiť prieskumu z hľadiska správnosti zaujatých právnych záverov, lebo vzhľadom na už spomenutú vadu konania, nemožno posúdiť, či napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na (ne)správnom právnom posúdení sporu.

24. Najvyšší súd preto rozsudok odvolacieho súdu čo do napadnutých výrokov (druhý, tretí a štvrtý) zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP).

25. O trovách pôvodného aj dovolacieho konania bude rozhodnuté súdom v novom rozhodnutí (§ 453 ods. 3 CSP).

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.